

วารสารส่งเสริมกิจกรรม 5ส
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
รายเดือน ประจำเดือนมีนาคม พ.ศ.2548
ฉบับที่ 17

5ส ใส่ใจ

MAE FAH LUANG UNIVERSITY

วารสารส่งเสริมกิจกรรม 5ส มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
333 หมู่ 1 ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
โทรศัพท์ 0-5391-6000 โทรสาร 0-5391-6034

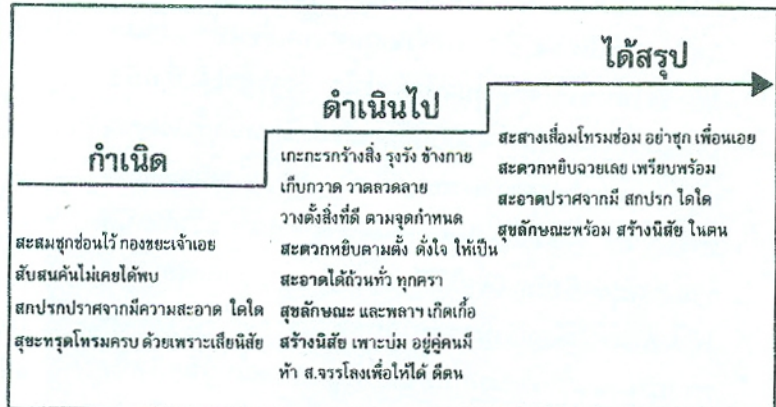
บทความวิชาการ มีนาคม 2548

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้ดำเนินกิจกรรม 5 ส อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากทุกคน ทุกหน่วยงานเป็นอย่างดี และนอกจาก 5ส จะเป็นระบบคุณภาพเบื้องต้นที่มีประสิทธิภาพโดยที่ใช้เงินงบประมาณน้อยแล้ว ยังเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ด้วยการมีระบบ 5ส ที่ดี มีการสร้างสรรค์ความเข้าใจในกิจกรรม 5ส อย่างต่อเนื่อง และมีวงจรของกิจกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งวงจรนี้จะก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เห็นผลอย่างจริงจัง ส่งผลให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งคุณภาพ และเป็นตัวอย่างให้กับหน่วยงานสถานศึกษาอื่น ๆ ตลอดจนชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการองค์กรชุมชนด้วยระบบการจัดการคุณภาพที่มีกิจกรรม 5ส เป็นพื้นฐาน

กิจกรรมคุณภาพในปี พ.ศ. 2548 นอกจาก 5ส แล้ว มหาวิทยาลัยจะได้ดำเนินการจัดระบบการจัดเก็บเอกสารให้เป็นแบบเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นมาตรฐานในการจัดเก็บและการกำหนดอายุเอกสารต่อไป

5ส อนาคตที่สดใส

ดัดแปลงจากบทความ ผศ.ธงชัย สิทธิกรรณ์

5ส เป็นพื้นฐานของกิจกรรมทุกประเภทและจำเป็นที่ทุกส่วนงานควรต้องจัดทำ หมายความว่า สิ่งใดมีสิ่งมีชีวิตที่นั้นควรต้องมีกิจกรรม 5ส เพราะ 5ส สนับสนุนต่อสองปัจจัยพื้นฐานที่มนุษย์ควรประสงค์ได้แก่ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมที่สะดวกสบาย ควบคู่กันที่ประสิทธิภาพของการทำงานขึ้นอยู่กับปัจจัยเหล่านี้ 5ส ก็ยังต้องมีความจำเป็น แต่เสียตายที่มีการใช้งาน 5ส แบบถาวรและจริงจังน้อยมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะ 5ส เป็นงานที่ไม่สำเร็จได้ด้วยใครคนใดคนหนึ่ง และหากขาดความร่วมมือแม้จากเพียงคนเดียวก็จะมีปัญหาทันที โดยงาน 5ส จะสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารระดับสูง ทำนองที่ว่าหัวกับหางต้องสายกระดิกด้วยกัน เพราะเป็นเรื่องของความร่วมมือกันทำงานเป็นทีม และงาน 5ส จะสมบูรณ์พร้อมต้องประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน 3 ประการ ขอเรียกว่า “หัวใจ 3 ประการเพื่องาน 5ส ที่ยั่งยืน” คือ

1. เข้าใจหลักการ
2. ดำเนินงานตามเงื่อนไข
3. กลไกเปิดเผย

5ส เป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคน (สร้างนิสัย) เป็นงานเตรียมความพร้อม เพื่อความสะดวกปลอดภัยและสภาพแวดล้อมที่ดีนับเป็นพื้นฐานของระบบคุณภาพที่ต้องใช้คนร่วมมือกันมากที่สุด ดังนั้น 5ส จึงถือเป็นงานส่วนรวมเพื่อส่วนรวมที่แท้จริงงานหนึ่ง ซึ่งทุกคนจะต้องร่วมมือกันทำงานเป็นทีมร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ไม่มีหัวหน้า ไม่มีลูกน้อง โดยหัวหน้าทีมของแต่ละกลุ่มต้องมี

ต่อจากหน้า 1...

ความสามารถในการระดมความคิดจากสมาชิกในกลุ่ม เพื่อกำหนดเงื่อนไขการทำ 5ส ที่สอดคล้องกับลักษณะงานที่เป็นจริงตามธรรมชาติของแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ บางส่วนงานที่มีคนคิดแต่ขาดคนทำ ต้องรอให้คนนอกกลุ่มมาบังคับให้ทำจึงจะทำได้ ซึ่งเมื่อกำหนดเงื่อนไขการทำ 5ส สถานที่ใดแล้ว สิ่งที่กำหนดนั้นจะกลายเป็นเงื่อนไขในการตรวจประเมิน ดังนั้น ในการกำหนดเงื่อนไขการทำ 5ส จึงควรกำหนดเงื่อนไขเชิงกว้างมากกว่ากำหนดรายละเอียดเชิงลึก เพื่อให้มีการดำเนินงานตามกรอบ 5ส ได้โดยความรู้สึกระดมความคิดมากที่สุด และช่วยให้การตรวจประเมินไม่สร้างความกดดันแก่ผู้ถูกตรวจให้รู้สึกอึดอัดหรือถูกปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น การร่วมมือกันดำเนินงานตามเงื่อนไขการทำ 5ส ที่กำหนดนั้นถือเป็นภารกิจที่สำคัญต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นนิสัย นอกจากการทำกิจกรรม 5ส อย่างต่อเนื่องแล้ว แต่ละกลุ่มจะต้องมีการวางรากฐานการทำ 5ส สู่การสร้าง ส ตัวที่ 5 คือ ส สร้างนิสัย ให้เกิดแก่นุชย ซึ่งธรรมชาติของมนุษย์จะไม่ทำอะไรเป็นนิสัยถาวรได้หากไม่เต็มใจที่จะทำ ดังนั้น ควรมีการปลูกฝังให้พนักงานมีจิตสำนึกในการทำกิจกรรม 5ส อยู่ตลอดเวลา แล้ว ส ตัวที่ 5 คือ ส สร้างนิสัย ก็เกิดขึ้นภายในองค์กร

ข่าวสาร

มหาวิทยาลัยฯ ได้เชิญวิทยากรจากสำนักงานยาสูบจังหวัดเชียงรายมาให้ความรู้เรื่อง “การวางแผนในกิจกรรม 5ส และการจัดบอร์ด 5ส” ในวันพฤหัสบดีที่ 17 มีนาคม 2548 เวลา 13.30 น. ณ ห้องประชุมดอยแม่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จึงขอเชิญชวนผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

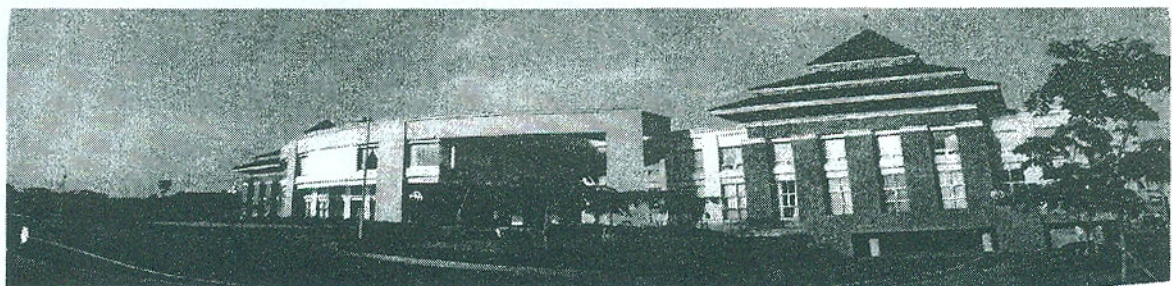
ประสบการณ์ทำกิจกรรม 5ส

ของพื้นที่อาคาร RE และส่วนประสานงานบัณฑิตศึกษา

การดำเนินกิจกรรม 5ส ได้ถูกบรรจุให้เป็นภาระงานอย่างหนึ่งของพนักงานทุกคนในพื้นที่ แม้ในช่วงแรกจะไม่ค่อยเข้าใจในระบบของ 5ส เท่าที่ควร แต่เราก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกส่วนงาน ถึงแม้ว่าพื้นที่อาคาร RE และส่วนประสานงานบัณฑิตศึกษา จะประกอบด้วยหน่วยงานหลากหลาย และเขตพื้นที่รับผิดชอบจะกว้างขวาง แต่เราได้พยายามที่จะทำกิจกรรมนี้ อย่างเต็มที่ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาได้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานตามคำแนะนำที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการทำกิจกรรม 5ส ที่มหาวิทยาลัยได้จัดขึ้น และก็มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินกิจกรรม 5ส ในเขตพื้นที่อาคาร RE และส่วนประสานงานบัณฑิตศึกษานั้นบุคลากร มีความพยายามพัฒนามาตรฐานการทำกิจกรรม 5ส ในหน่วยงานตนเองจนทำให้เขตพื้นที่ ได้รับคะแนนสูงสุด ในตรวจสอบครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2548 ที่ผ่านมา

ถึงแม้ว่าจะได้รับคะแนนสูงสุด บุคลากรทุกคนในพื้นที่ก็ไม่ได้หยุดการทำกิจกรรม 5ส ไว้เพียงเท่านั้น แต่ละหน่วยงานมีความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะรักษามาตรฐานการทำ 5ส และทำให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

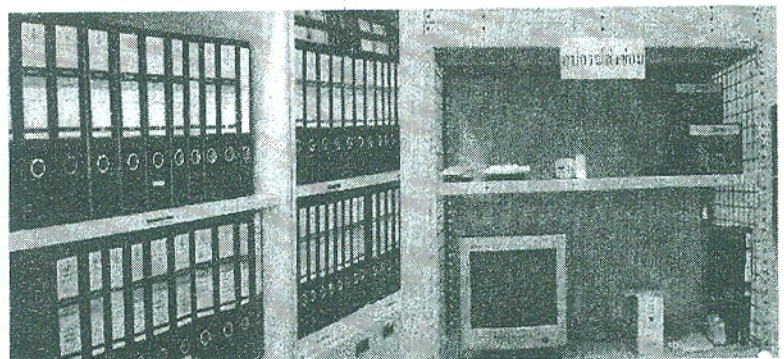
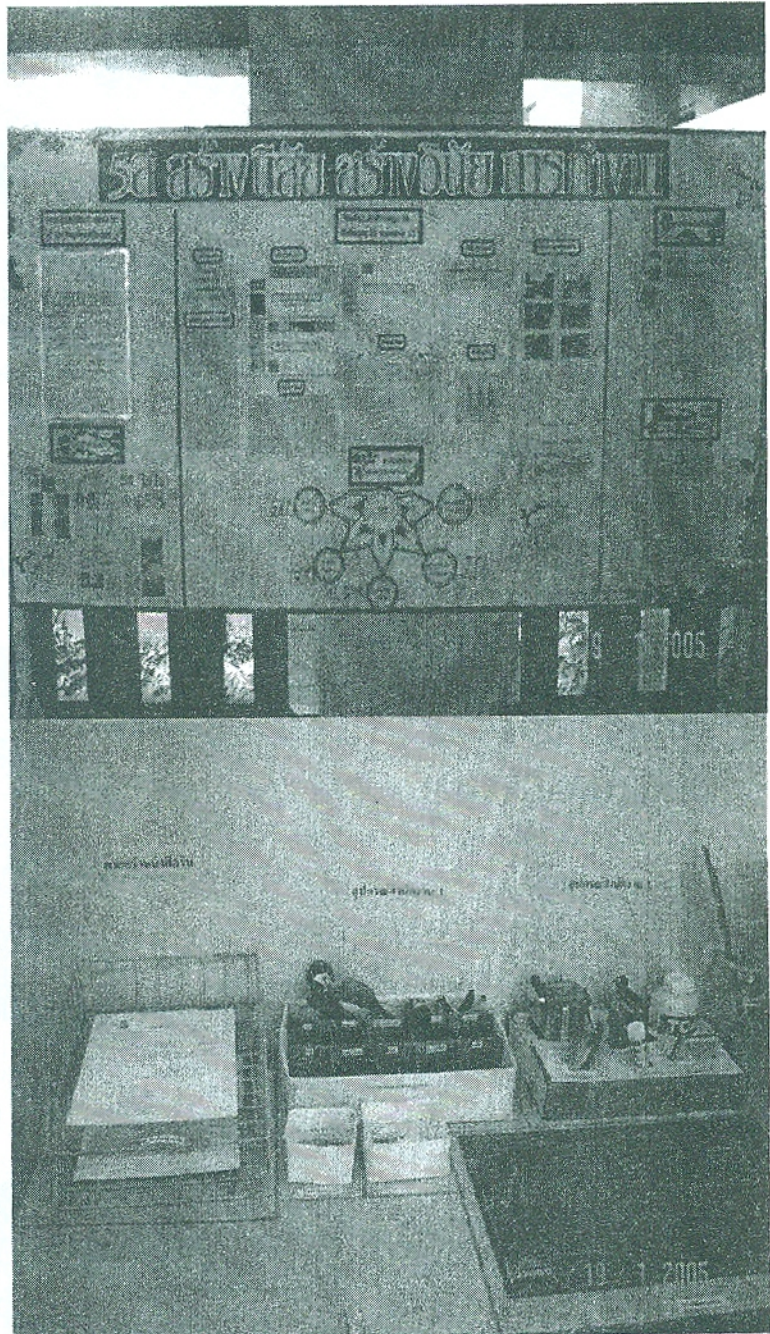

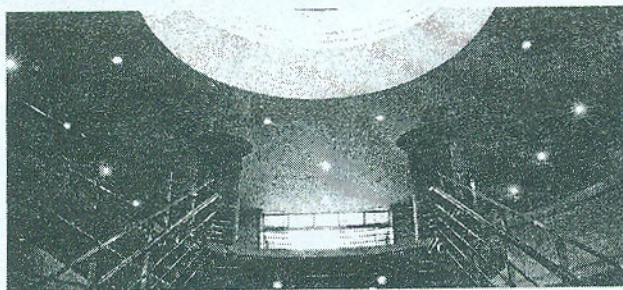
ปัญหาที่พบในการทำกิจกรรม 5ส

ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมในช่วงแรก คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม 5ส ให้แก่พนักงานทุกคนทราบและถือปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียดมากพอสมควร ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทุกคนต้องปรับตัว แม้จะมีข้อสงสัยในแนวทางปฏิบัติอยู่มาก แต่ถึงตอนนี้เราเล็งเห็นประโยชน์อย่างมากจากการทำ 5ส ทั้งนี้ ปัญหาที่ยังประสบอยู่ ณ เวลานี้คือการจัดเก็บเอกสาร ซึ่งมีจำนวนมาก และเรามีตู้เอกสารไม่เพียงพอ นอกจากนั้น จากการตรวจสอบฯ ครั้งที่ 1/2548 นั้น เราพบปัญหา คือ การทำกิจกรรม 5ส ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง และรูปแบบการทำ 5ส ในแต่ละหน่วยงานยังไม่เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งพื้นที่

การแก้ปัญหา

ในการทำความเข้าใจและให้พนักงานเล็งเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม 5ส นั้น โดยให้บุคลากรทุกท่านในหน่วยงานได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารกิจกรรม 5ส ในรูปแบบการจัดตั้งเป็นคณะทำงาน เพื่อดำเนินการในการกำหนดมาตรฐาน การประชาสัมพันธ์กิจกรรม 5ส การดูแลสภาพแวดล้อมทั่วไปในเขตพื้นที่ รวมทั้งการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมภายในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลดีในการพัฒนากิจกรรม 5ส และบุคลากรทุกท่านก็จะได้มีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรม โดยได้ให้พนักงานทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ นอกเหนือจากการตรวจ 5ส ของคณะกรรมการตรวจฯ ของมหาวิทยาลัยแล้ว เรายังได้ทำการตรวจ 5ส ภายในพื้นที่เองด้วย ส่วนการจัดเก็บเอกสารที่มีอยู่มากนั้น ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการจัดเก็บเอกสารของมหาวิทยาลัย และจัดพื้นที่สำหรับจัดเก็บเอกสารที่มีระยะเวลาเกิน 1 ปี ไว้อย่างเป็นสัดส่วนแล้ว ซึ่งมีความตั้งใจที่จะร่วมมือกันทำกิจกรรม 5ส ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

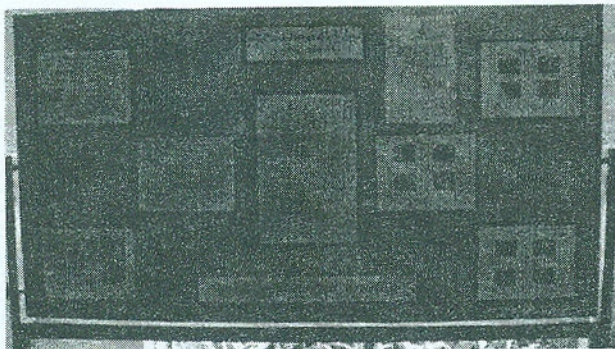

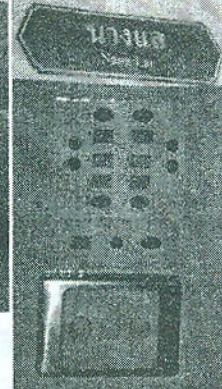
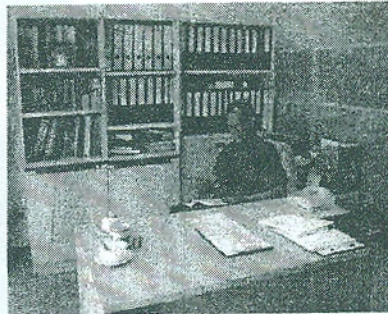
ซบ AD

งานนี้ซบซบกิจกรรม 5ส ของพื้นที่อาคารสำนักงานอธิการบดี อธิการบดี (AD) ว่าเค้าทำยังงัย!!!...ถึงได้มีหน่วยงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศประจำปี 2547 ซึ่งก็เพราะได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ส่วน ทั้งทางท่านผู้บริหาร หัวหน้าส่วน พนักงานภายในพื้นที่ และโดยเฉพาะหัวหน้าพื้นที่ คือ ท่านผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร คุณพรทิพย์ ภูติโยธิน (พี่ตุ้ม) ที่เป็นแกนนำในการระดมพลวางแผนการนำกิจกรรม 5ส ไปปฏิบัติภายในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างเรียบร้อยและราบรื่น

ถ้าอยากทราบภาพพื้นที่อาคารสำนักงานอธิการบดีทำอย่างไร ให้ได้รับ ผลคะแนนจากการตรวจสอบเยอะ ก็ต้องพ้องด้วยภาพ.....ลองมาดูกันเลย....+_+!!

กว่าจะได้บอร์ดที่สวยงามขนาดนี้ มีคนกระซิบบอกว่า
หัวหน้าพื้นที่ท่านระดมกำลังคน
และลงไปด้วยการจัดบอร์ดพื้นที่เอง
เลยนี่นา... (ไม่ได้โม้...ภาพมันพ้อง)

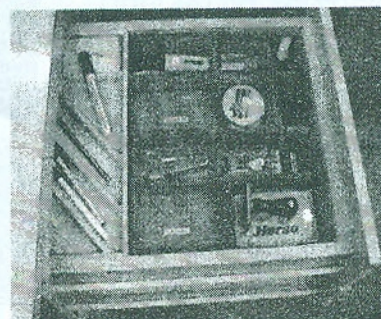

เป็นเพราะทำหน้าที่เข้มแข็งรั้งเปล่านี้...

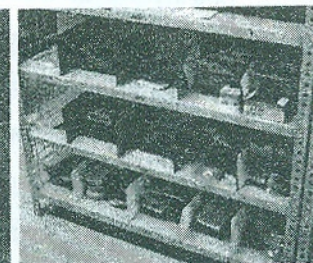
ถึงทำ 5ส กันเอาเป็นเอาตาย มีข่าว

แว่วมาว่าก่อนตรวจ 5ส งานอื่นไม่สน ขอทำ 5ส ก่อนละกัน...

จริงรึเปล่าเนี่ย??? (อย่างนี้ต้องถาม ท่านผู้อำนวยการขวัญใจสาว ๆ AD แล้วล่ะ)

อู้!!!...เรียบร้อย
ขนาดนี้ มีนำห่อถึงได้
รับรางวัลชนะเลิศ
ประจำปี 2547 ไม่ต้อง
บอกก็รู้ว่าหน่วยงาน
ไหนนะ???...
(ส่วนพี่สตั๊ย)

เนี่ย...เป็นแค่ภาพตัวอย่างบางส่วนในกิจกรรม 5ส
เท่านั้นนะ เรายังมีอะไรที่น่าสนใจอีกเยอะเลย....อย่างนี้ต้อง
ตามไปดูที่อาคารสำนักงานอธิการบดี (AD) แล้วล่ะ